NEW ERA PUBLIC SCHOOL RAIBAGH
SOLVED ASSIGNMENT OF TERM - 1st
CLASS: 7th SESSION 2021.
SUBJECT: PUNJABI Pg no 1.

ਪਾਠ - 5.
ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਸਿਹਤ

ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ (Already done on Book)

ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਉੱਤਰ)

1. ਸਫ਼ਾਈ ਤੇ ਸਿਹਤ ਦਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ।
2. ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਤੰਦਰੁਸਤ ਮਨ ਹੈ।
3. ਕਮਜ਼ੋਰ ਮਨ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਰੀਰ ਜੀਵਨ ਲਈ ਸਰਾਪ ਹੈ।
4. ਕੰਧਾਂ, ਕੋਨਿਆਂ ਅਤੇ ਖਾਲ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
5. ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਮੱਖੀ ਅਤੇ ਮੱਛਰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
6. ਮੱਛਰ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਮਲੇਰੀਆ ਦਾ ਰੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
7. ਹਵਾ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਰੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਉੱਤਰ)

ੳ, ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਘਰ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਚੁਗਿਰਦ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਫ਼ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅ, ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸੌਣਾ, ਸਵੇਰੇ ਸੂਰਜ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਠ ਜਾਣਾ, ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹਾਉਣਾ-ਧੋਣਾ ਸਿਹਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਿਯਮ ਹੈ।

ੲ, ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸੰਤੁਲਿਤ ਆਹਾਰ ਵਿਚ ਫਲ, ਸਬਜ਼ੀ,

ਦਾਲ, ਮੂੰਗਫਲੀ, ਆਂਡੇ, ਮੱਛੀ, ਦੁੱਧ, ਮੱਖਣ, ਪਨੀਰ ਆਦਿ ਸੰਤੁਲਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਸ, ਦੰਦ, ਨਹੁੰ ਅਤੇ ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਗੰਦਾ ਹੋਣਾ ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੰਦਗੀ ਤੇ ਬੈਠਣ ਨਾਲ ਮੱਖੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਕਿਟਾਣੂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੱਖੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਕਿਟਾਣੂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਲਟੀਆਂ, ਦਸਤ ਲੱਗਣ, ਸੰਗ੍ਰਹਿਣੀ ਅਨੇਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਲ਼ਾ-ਦੁਆਲ਼ਾ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੇੜ-ਪੌਦੇ ਵੀ ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਫਲ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਤਾਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਹਵਾ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ੁੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

2. ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂਵਾਂ ਭਰੋ: (ਉੱਤਰ)

1. ਗੁਰੂ 2. ਤੰਦਰੁਸਤ 3. ਸਰੀਰ 4. ਨਿਯਮ
5. ਕਸਰਤ 6. ਸਫ਼ਾਈ 7. ਅਨੇਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ
8. ਸਿਹਤ

3. ਸਹੀ ਵਾਕ ਅੱਗੇ (✓) ਅਤੇ ਗ਼ਲਤ ਵਾਕ ਅੱਗੇ (x) ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਓ:

1. (x) 2. (x) 3. (✓) 4. (✓)
5. (x) 6 (✓)

4. ਸਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭੇਦ ਹਨ?

ਉ. ਸਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅੱਠ ਭੇਦ ਹਨ:

1. ਨਾਂਵ 2. ਪੜਨਾਂਵ 3. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ 4 ਕਿਰਿਆ
5. ਕਿਰਿਆ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ 6. ਸੰਬੰਧਕ 7. ਯੋਜਕ
8. ਵਿਸਮਿਕ

(ਵਿਆਕਰਨ)

ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਬਦਲੀ ਕਰੋ : (ਉੱਤਰ)

1. ਮੁੰਡਾ ਨੱਚਦਾ ਹੈ।
2. ਦਾਦਾ ਜੀ ਸੈਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
3. ਕੁੱਤਾ ਭੌਂਕਦਾ ਹੈ।
4. ਘੋੜਾ ਦੌੜਦਾ ਹੈ।
5. ਹਿਰਨ ਬੈਠਾ ਹੈ।
6. ਹਲਵਾਈ ਲੱਡੂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹੈ।

—o—

ਪਾਠ - 6.

ਸੰਜਮ

ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ (Already on Book)

ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਉੱਤਰ)

1. ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
2. ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਸਨ 1896 ਈ. ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਏ।
3. ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ... ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਸੀ।
4. ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਸਨ।
5. ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਫੂਕ-ਫੂਕ ਕੇ ਖ਼ਰਚ ਕਰਦੇ ਸਨ।
6. ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਰੁਕਦੇ ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦੇ ਸਨ।
7. ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚੋਰ ਛੋਟਿਆਂ ਸਿੱਕਿਆ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।
8. ਵਿਦਿਆਪੀਠ ਦੇ ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ।
9. ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਵਪਾਰੀ ਤੋਂ ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾਨ ਵਿਚ ਮਿਲੇ।

10. ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਫਲ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸੇ ਮੋੜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ।

ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-(ਉੱਤਰ)

ੳ, ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪੈਸੇ-ਪੈਸੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ।

ਅ, ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਭਾ ਵਿਚ ਦੱਸਣਾ ਸੀ ।

ੲ, ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖ਼ਰਚਾ ਸੰਸਥਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ।

ਸ, ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਇਸ ਲਈ ਖ਼ਰਚ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਚੰਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕਠੇ ਕੀਤੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ।

ਹ, ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਾਨ ਦਿੱਤਿਆ ਚੀਠ ਦੇ ਬਦਲ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਈ ਮੰਗ ਰਹੇ ਸਨ ।

2. ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂਵਾਂ ਭਰੋ : (ਉੱਤਰ)

1. ਬਚਣਾ . 2. 1896 ਈ. ਵਿੱਚ 3. ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ
4. ਕਾਂਗਰਸ 5. ਸੰਨ 1920 ਈ. 6. ਡਾਇਰੀ.

3. ਸਹੀ ਵਾਕ ਅੱਗੇ (✓) ਅਤੇ ਗ਼ਲਤ ਵਾਕ ਅੱਗੇ (x) ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਓ :

1. (X) 2. (✓) 3. (X) 4. (✓)
5. (X) 6. (✓) 7. (X) 8. ✓

ਵਚਨ ਦੇ ਭੇਦ (ਵਿਆਕਰਨ)

ਵਚਨ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਇੱਕ ਵਚਨ ਅਤੇ ਬਹੁ ਵਚਨ

ਇੱਕ ਵਚਨ:- ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜਿਸ ਰੂਪ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਚਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ- ਕਲਮ, ਦਵਾਤ, ਪੈਨਸਿਲ, ਕਿਤਾਬ, ਲੜਕਾ, ਘੋੜਾ ਆਦਿ।

ਬਹੁ ਵਚਨ :- ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜਿਸ ਰੂਪ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁ ਵਚਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ — ਕਿਤਾਬਾਂ, ਕਲਮਾਂ, ਪੈਨਸਿਲਾਂ, ਦਵਾਤਾਂ, ਲੜਕੇ, ਘੋੜੇ ਆਦਿ।

ਵਚਨ ਬਦਲੀ ਕਰੋ :

ਇੱਕ ਵਚਨ	
1. ਸ਼ੇਰ ਗਰਜਦਾ ਹੈ।	ਸ਼ੇਰ ਗਰਜਦੇ ਹਨ।
2. ਬੱਦਲ ਗਜਦਾ ਹੈ।	ਬੱਦਲ ਗਜਦੇ ਹਨ।
3. ਮੋਰ ਨੱਚਦਾ ਹੈ।	ਮੋਰ ਨਚਦੇ ਹਨ।
4. ਫੁੱਲ ਖਿੜਦਾ ਹੈ।	ਫੁੱਲ ਖਿੜਦੇ ਹਨ।
5. ਕੁੜੀ ਸੁੱਤੀ ਹੈ।	ਕੁੜੀਆਂ ਸੁੱਤੀ ਹਨ।

Scanned with CamScanner

ਪਾਠ - 7
ਅਲੀਬਾਬਾ - 1.

ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ (Already on note Book)

ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਉੱਤਰ)

1. ਅਲੀਬਾਬਾ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕਾਸਿਮ ਸੀ।
2. ਅਲੀਬਾਬਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦਾ ਵਿਆਹ ਇਕ ਧਨੀ ਵਿਆਰਤੀ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ।
3. ਅਲੀਬਾਬਾ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਬੜਾ ਗਰੀਬ ਸੀ।
4. ਅਲੀਬਾਬਾ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਲੱਕੜੀਆਂ ਕੱਟ ਕੇ ਕਰਦਾ ਸੀ।
5. ਅਲੀਬਾਬਾ ਲੱਕੜੀਆਂ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਕੱਟਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
6. ਅਲੀਬਾਬਾ ਨੇ ਚਾਲੀ ਚੋਰ ਦੇਖੇ।
7. ਗੁਫ਼ਾ "ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾ ਸਿਮਸਿਮ" ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਦੀ ਸੀ।
8. ਅਲੀਬਾਬਾ ਨੇ ਗੁਫ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ, ਮੋਹਰਾਂ ਦੇਖਿਆ।
9. ਅਲੀਬਾਬਾ ਨੇ ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਧਨ ਦੌਲਤ ਖੋਤਿਆਂ ਤੇ ਲੱਦਿਆ।
10. ਅਲੀਬਾਬਾ ਨੇ ਅਸ਼ਰਫੀਆਂ ਤੱਕੜੀ ਅੰਤ ਨਾਲ਼ ਤੋਲੀਆਂ।

ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :(ਉੱਤਰ)

ੳ. ਅਲੀ ਬਾਬਾ ਤੇ ਕਾਸਿਮ ਈਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਕਾਸਿਮ ਕੋਲ਼ ਆਰਾਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨ ਸਨ। ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਇਕ ਧਨੀ ਵਿਆਰਤੀ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਲੀਬਾਬਾ ਬੜਾ ਗਰੀਬ ਸੀ।

ਅ. ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜੀਆਂ ਕੱਟ ਰਹੇ ਅਲੀਬਾਬਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਦੂਰ ਕੁੱਝ ਧੂੜ ਉੱਡਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ਼ ਦੇਖਿਆ, ਕਈ ਲੋਕ ਘੋੜੇ ਦੁੜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਉਸੇ ਵੱਲ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

Scanned with CamScanner

Pg no 7

ਦ, ਚਾਲੀ ਚੋਰ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਅਲੀਬਾਬਾ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਚੋਰ ਜਾਂ ਡਾਕੂ ਹਨ। ਡਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਸੀ। ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਸ, ਅਲੀਬਾਬਾ ਨੇ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਸੋਨੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਢੇਰ, ਮੋਹਰਾਂ ਤੇ ਅਸ਼ਰਫੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਵੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸ਼ਰਫੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਖੋਤਾ ਖੋਤਿਆਂ ਤੇ ਲੱਦ ਕੇ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ।

2. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ: (ਉੱਤਰ)

1. ਈਮਾਨ 2. ਧਨੀ ਵਿਅਕਤੀ 3. ਲੱਕੜੀਆਂ
4. ਸੂਰਜਮੁਖ 5. ਥੈਲੀਆਂ 6 ਚੋਰ, ਡਾਕੂ

3. ਸਹੀ ਵਾਕ ਅੱਗੇ (✓) ਅਤੇ ਗ਼ਲਤ ਵਾਕ ਅੱਗੇ (X) ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਓ:

1. (✓) 2 (X) 3. (✓)
4. (X) 5. (✓) 6. (✓)
7. (✓) 8. (X)

(ਪਾਠ-8) (Pgno. 53)

4. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਕਰੋ:

1. ਆਪਣੇ ਖੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਕੇ ਉਹ ਲੱਕੜੀਆਂ ਕੱਟਣ ਲਈ ਇੱਕ ਦਰਖ਼ਤ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ।
2. ਅਲੀਬਾਬਾ ਨੇ ਗਿਣੇ ਪੂਰੇ ਚਾਲੀ ਸਵਾਰ ਸਨ।
3. ਅਲੀਬਾਬਾ ਡਰਿਆ ਸਹਿਮਿਆ ਹੋਇਆ ਦਰਖ਼ਤ ਤੇ ਬੈਠਾ ਸਭ ਕੁੱਝ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।
4. ਉਸਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਫੈਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਾਸਿਮ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਾਠ - 8

ਅਲੀਬਾਬਾ - 2.

ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ (Already done on Book)

ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਉੱਤਰ)

1. ਕਾਸਿਮ ਦੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾ ਆਉਣ ਤੇ ਉਹ ਅਲੀਬਾਬਾ ਦੇ ਘਰ ਗਈ।
2. ਅਲੀਬਾਬਾ ਕਾਸਿਮ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਜੰਗਲ ਗਿਆ।
3. ਅਲੀਬਾਬਾ ਨੇ ਗੁਫ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਾਸਿਮ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਚਾਰ ਟੋਟੇ ਦੇਖੇ।
4. ਕਾਸਿਮ ਦੇ ਚਾਰ ਟੋਟੇ ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਸਨ।
5. ਅਲੀਬਾਬਾ ਨੇ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਫੈਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਾਸਿਮ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।
6. ਕਾਸਿਮ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਚਾਰ ਟੋਟੇ ਦਰਜੀ ਨੇ ਸਿਉਂ ਦਿੱਤੇ।
7. ਚੋਰ ਮੋਚੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਲੀਬਾਬਾ ਦੇ ਘਰ ਅੱਗੇ ਪਹੁੰਚੇ।
9. ਅਲੀਬਾਬਾ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨੌਕਰਾਣੀ ਦਾ ਨਾਂ ਮਰਜੀਨਾ ਸੀ।
10. ਮਰਜੀਨਾ ਨੇ 37 ਚੋਰਾਂ ਦੇ ਡਰੰਮ ਵਿਚ ਗਰਮ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿਤਾ।

ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਉੱਤਰ)

ੳ: ਅਲੀਬਾਬਾ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਜੰਗਲ ਗਿਆ।

ਅ, ਗੁਫ਼ਾ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਅਲੀਬਾਬਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੇ ਚਾਰ ਟੋਟੇ ਗੁਫ਼ਾ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸਨ।

ੲ, ਕਾਸਿਮ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਚਾਰਾ ਟੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਚੀ ਨੇ ਸੀਤਾ।

ਸ, ਚੋਰ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹੋਵੇ ਨਾ ਹੋਵੇ ਇਹ ਚਾਰੇ ਟੋਟੇ ਕਾਸਿਮ ਦੇ ਹੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੋਚੀ ਸਿਉਂ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ। "ਬਾਬਾ ਉਹ ਥਾਂ ਕਿਥੇ ਹੈ ਜਿਥੇ ਤੁਸਾਂ

ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਚਾਰ ਟੋਟੇ ਜਲੋਂ, ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਿਉਂ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।" ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਚੋਰ ਨੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅਸ਼ਰਫ਼ੀਆਂ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਮੋਚੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਲੈ ਚੱਲੇਂ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਉਹ ਘਰ ਦੱਸ ਸਕਾਂ।"

ਚੋਰ ਨੇ ਮੋਚੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੀ। ਮੋਚੀ ਟੋਹਦਿਆਂ-ਟੋਹਦਿਆਂ ਤੁਰ ਕੇ ਕਾਸਮ ਅਲੀਬਾਬਾ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਜਾ ਖਲੋਤਾ। ਚੋਰ ਨੇ ਅਲੀਬਾਬਾ ਦੇ ਮਕਾਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾ ਕੇ ਮੋਚੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਉਸਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ।

2. ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂਵਾਂ ਭਰੋ : (ਉੱਤਰ)

1. ਸ਼ੱਕ 2. ਪੱਟੀ 3. ਬਿਮਾਰ

4. ਚੋਰ 5. 39 ਚੋਰ.

3. ਸਹੀ ਵਾਕ ਅੱਗੇ (✓) ਅਤੇ ਗ਼ਲਤ ਵਾਕ ਅੱਗੇ (x) ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਓ:

1. (✓) 2. (x) 3. (✓) 4 (x)

5. (✓)

4. ਵਿਸ਼ਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਇਸ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭੇਦ ਹਨ।

Already done in (Pg no 54) Book.

5. ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ (ਵਿਲੋਮ)

ਉਤਰਨਾ - ਚੜ੍ਹਨਾ ਸੁਸਤ - ਚੁਸਤ ਦੂਰ - ਨੇੜੇ

ਉੱਠਣਾ - ਬੈਠਣਾ ਹਾਰ - ਜਿੱਤ ਜਨਮ - ਮਰਨ

ਆਸਤਕ - ਨਾਸਤਕ ਕੱਚਾ - ਪੱਕਾ ਤਰ - ਖ਼ੁਸ਼ਕ.

ਪਾਠ - ੧
ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਾਸੂ

ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ (Already done on Book)

ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਉੱਤਰ)

1. ਰੁੱਖ ਤੇ ਪੌਦੇ ਸਜੀਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
2. ਰੁੱਖਾਂ, ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਖ - ਸੁਖ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਾਸੂ ਦਾ ਜਨਮ ਢਾਕਾ (ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੇਮਨ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।
4. ਹਾਂ, ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਨੇ ਕਿਰਲੇ ਤੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ।
5. ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਕੂਲ ਸੇਂਟ ਜ਼ੇਵੀਅਰਜ਼ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ।
6. ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਉਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਗਏ।
7. ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਜੰਤਰ ਦਾ ਨਾਂ 'ਕਰੇਸਕੋਗਰਾਫ਼' ਸੀ
8. ਲੰਡਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਆਫ਼ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦਿੱਤੀ।
9. ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਨੇ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ।
10. ਬਗੈਰ ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੋਂ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : (ਉੱਤਰ)

(1) ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਾਸੂ ਦਾ ਜਨਮ ਢਾਕਾ (ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੇਮਨ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਕੁੱਝ ਜਾਨਣ ਦੀ ਚਾਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਤੀਖਣ ਬੁੱਧੀ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਖੇਡਦਿਆਂ-

Scanned with CamScanner

ਬੱਪੀ ਉਹ ਰੁੱਖਾਂ, ਬੂਟਿਆਂ-ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਵਿੱਚ ਲਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਅ, ਰੁੱਖਾਂ, ਬੂਟਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜੰਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਾਕਟਰ ਬਾਸੂ ਨੇ ਬੇਤਾਰ ਦੇ ਤਾਰ ਨਾਲ ਸੰਕੇਤ ਭੇਜਣ ਦੀ ਵੀ ਕਾਢ ਕੱਢੀ।

ੲ, ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਾਸੂ ਸਭ ਤੋਂ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਸੀ। ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲਦੀ ਸੀ।

ਸ, ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਗਨ, ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਇਕ ਯੰਤਰ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ 'ਕਰੈਸਕੋਗਰਾਫ' ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਯੰਤਰ ਰਾਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਵੇਲੇ ਰੁੱਖ, ਬੂਟੇ ਵੀ ਦਰਦ ਨਾਲ ਕੰਬ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਯੰਤਰ ਰਾਹੀ ਇਕ ਪਰਦੇ ਉੱਤੇ ਰੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਵਿਖਾਇਆ।

ਹ, ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਵਿਸ਼ਵਵਿਦਿਆਲਿਆਂ ਨੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਲੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼

ਨਾ ਜਾਣਾ ਪਵੇ ।

2. ਖਾਲੀ ਥਾਂਵਾਂ ਭਰੋ: (ਉੱਤਰ)

1. ਮਸੀਦ 2. ਢਾਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੋਮਨ ਸਿੰਘ 3. ਪਿੰਡ
4. ਇੰਗਲੈਂਡ 5. ਰਹੇਮੋਰਗਾੜ੍ਹ

3. ਸਹੀ ਵਾਕ ਅੱਗੇ (✓) ਅਤੇ ਗਲਤ ਅੱਗੇ (X) ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਓ:

1. (X) 2. (✓) 3. (X) 4. (✓)
5. (✓) 6. (✓) 7. (X) 8. (X)

4. [illegible] ਨਾਂਵ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਬਣਾਓ:

ਰਾਜਨੀਤੀ ਰਾਜਨੀਤਕ
ਸਾਹਿਤ ਸਾਹਿਤਕ
ਪਰਿਵਾਰ ਪਰਿਵਾਰਿਕ
ਸਮਾਜ ਸਮਾਜਿਕ
ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨਿਕ
ਪ੍ਰਾਰੰਭ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ
ਸਿਖਿਆ ਸਿਖਿਆਇਕ.

5. ਵਚਨ ਲਿਖੋ:

ਧੋਬੀ - ਧੋਬੀਆਂ
ਰੋਟੀ - ਰੋਟੀਆਂ
ਕੈਟ - ਕੈਟਾਂ
ਪੁਸਤਕ - ਪੁਸਤਕਾਂ
ਰਾਤ - ਰਾਤਾਂ
ਸਲੇਟ - ਸਲੇਟਾਂ
ਅੱਖ - ਅੱਖਾਂ
ਦਵਾ - ਦਵਾਵਾਂ
ਮਾਂ - ਮਾਂਵਾਂ

Scanned with CamScanner